

INHOUD. D. S. C.: Bibliotheek Societeit Phoenix; Delftsche Studenten Motorclub. — STUDIE EN TECHNIEK: Centrale Commissie van Studiebelen; Iets over het bedrijf der Zuid-Holl. Electr. Spoorweg Mij.; Practische Studie. — VEREENIGINGSLEVEN: Indexcijfers van prijzen en van de kosten van het leven en hun samenstelling; Stud. Gezelschap voor Sociale Studie; Berichten uit Vrijz. Chr. Stud. Bond; Studenten Vereeniging voor Geesteswetenschappelijke Studie; Alg. Ned. Verbond; P. I. A. Afd. Delft. — SCHAAKRUBRIEK. — SPORT: Rugby. — BOEKBESPREKING. — INGEKOMEN BOEKEN. — T. H.: Private promotie; Aanmelding Candidaats-examens vóór de Zomervacantie 1922.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

BIBLIOTHEEK STUDENTEN SOCIETEIT PHOENIX.

Nieuw aangeschafte boeken.

I. Nederlandsch.

Guido da Varona. — Mimi Bluette.

II. Fransch.

Prosper Mérimée. — Colomba (geschenk).

III. Engelsch.

Restoration Plays from Dryden to Farquhar. }
 Mark Rutherford. — Works. 5 vol. } geschenk.
 A. Ch. Swinburne. — Atalanta in Calydon. }

IV. Duitsch.

Richard Dehmel. — Zwei Menschen.

Paul Ernst. — Erdachte Gespräche.

Hans Heinz Ewers. — Die verkaufte Grossmutter.

Rainer Maria Rilke. — Die frühen Gedichte.

" " " — Die Weise von Liebe und Tod
 des Cornets Christoph Rilke.

J. V. von Scheffel. — Ekkehard — Trompeter van Säk-
 kingen — Lieder (geschenk).

Theodor Storm. — Der Schimmelreiter-Pole Poppenspüler.

August Strindberg. — Das rote Zimmer (geschenk).

V. Letterkunde.

Ferdinand Brunetière. Histoire de la Littérature française.
 4 vol.

VIII. Sociale Wetenschappen.

Nine Minnema. — De andere lijn (naar aanleiding van:
 „De moderne vrouw en haar te kort”).

X. Kunst.

Hermann Bahr. — Dialog vom Marsyas.

Lettres de Vincent van Gogh à Emile Bernard, avec cent
 reproductions de dessins.

DELFTSCHE STUDENTEN MOTORCLUB.

Clubtocht naar de Noordwijkerhout, op Dinsdag 28
 Maart 1922.

Gemeenschappelijke lunch op de Societeit Phoenix.

Vertrek om half twee precies.

STUDIE EN TECHNIEK.

CENTRALE COMMISSIE TOT BEHARTIGING VAN DE STUDIEBELANGEN DER INGESCHREVENEN AAN DE TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

De President en de Secretaris houden spreekuur elke
 Woensdag van 11¹/₂ tot 12¹/₂ uur, ten huize van den
 Secretaris, Laan van Overvest 54.

IETS OVER HET BEDRIJF DER ZUID- HOLLANDSCH ELECTRISCHE SPOORWEG MAATSCHAPPIJ.

In verband met de onlangs plaats gehad hebbende excursie der E.T.V. naar de centrale der Z.H.E.S.M. te Leidschendam, komt het mij gewenscht voor hier ter plaatse nog het een en ander over het bedrijf dezer spoorweg mede te deelen.

Bij de oprichting in 1899 was het plan een 850 volt gelijkstroom locaalspoorweg te bouwen met een maximum snelheid van 55 K.M. per uur. In de centrale zou draaistroom opgewekt worden bij 10 000 volt, welke naar twee onderstations langs de lijn gevoerd zou worden, waar de omvorming in gelijkstroom zou plaats vinden.

Evenwel, vóór de spoorbaan gereed was, werd een overeenkomst getroffen met de H.I.J.S.M., waarbij besloten werd de maximum snelheid tot 90 K.M. op te voeren en aan de lijn dus het karakter van een hoofdspoorweg te geven. In die jaren was de éénphase wisselstroom opgekomen voor tractie-doeleinden en men besloot deze ook hier toe te passen. Het voordeel hiervan was, dat de onderstations konden vervallen. Doch daar de draaistroomgeneratoren al besteld waren, moest er in de centrale nu een omvorming plaats vinden van het drie-fasen op twee één-fasen stelsels, wat gebeurt door gebruikmaking van een Scott'sche transformator. Zoo zijn twee 10.000 volt éénphase stelsels verkregen met gemeenschappelijke geaarde (aan de rails verbonden) nulleider. De ééne phase voedt (met twee afzonderlijke draden voor rechter en linker spoor) de lijn Nootdorp-Rotterdam, de andere de lijn Nootdorp-Den Haag-Scheveningen en het emplacement.

De draaistroom-generatoren wekken 5000 volt op (verkregen door bij de oorspronkelijke 10.000 volt machines de beide statorhelften parallel te schakelen) bij 25 perioden. Aanwezig zijn twee turbo-generatoren van 2000 K.V.A.; $n = 1500$; aangedreven door Zoelly-turbines; waarvan er momenteel één defect en ter reparatie weggezonden was. Om deze uit het gebouw te krijgen, moest een deel der muur weggebroken worden! Verder zijn er nog twee vlieg-wielgeneratoren, ieder van ca. 600 K.V.A. Normaal is ééne turbine juist voldoende om het bedrijf in stand te houden, terwijl op de drukke uren van den dag nog één vlieg-wielgenerator bijgeschakeld moet worden.

Verder zijn er nog eenige motorgeneratoren, teneinde gelijkstroom te verkrijgen voor de motoren in de werkplaats, pompen, etc. Bovendien nog een laadmachine voor het opladen der twee aanwezige accumulatorenbatterijen, die stroom moeten leveren voor de verlichting van het gebouw, wanneer 's nachts de machines stil staan.

Op het emplacement zijn accumulatore locomotieven in gebruik om de rijtuigen van de remise (waar de 10.000 volt bovenleiding gevaar zou kunnen opleveren en dus weggelaten is) op het emplacement te brengen. Deze locomotieven worden ook gebruikt om 's nachts mee op de lijn te rijden, teneinde aan de dan spanningloze bovenleiding werkzaamheden te verrichten.

In de eerste jaren van het bedrijf heeft men met de bovenleiding veel last gehad. Eerst waren porceleinen isolatoren in gebruik, die met cement op de ijzeren steunen bevestigd waren. Binnen zeer korten tijd kwamen er barstjes in het porcelein, waarin zich vocht verzamelde, wat gemakkelijk aanleiding gaf tot doorslag. Later is de toestand veel verbeterd door diabolisatoren toe te passen, die met behulp van looden pakkingen op de ijzeren steunen zijn bevestigd. Deze hebben nu gedurende tien jaar goed

voldaan, doch juist in den laatsten tijd beginnen er weer op groote schaal moeilijkheden mee te komen.

Toegepast is de dubbele kettingophanging. De masten, die op een onderlingen afstand van 45 meter staan, zijn verbonden door staaldraadkabels over de isolatoren. Deze hebben groote doorhang. Hieraan is om de 5 meter de hulphangdraad bevestigd met geringe doorhang. Ten slotte is aan deze om de 3 meter de rijdraad met klemmen opgehangen. De rijdraad hangt geheel horizontaal, wat noodig is met het oog op de groote snelheid om het afslaan der beugel te voorkomen. Om de rijdraad bij alle temperaturen horizontaal en met dezelfde trek gespannen te houden zijn er op bepaalde afstanden zware gewichten aan aangebracht.

De treinen bestaan uit twee motorrijtuigen met daar tusschen liefst niet meer dan twee bijwagens. Ieder motorrijtuig heeft twee motoren (in één truck ondergebracht, terwijl in de andere truck de compressor bevestigd is), ieder van 175 P.K., dus totaal per trein 700 P.K. daar het achterste rijtuig vanaf en tegelijk met het voorste bediend wordt. Onder den wagen is in een bak de transformator aangebracht, waarop primair de 10.000 volt van de rijdraad gezet wordt en secundair verschillende spanningen afgetakt kunnen worden (van 133,3 tot 337,5 volt) en waarop de één-phase commutator motoren aangesloten worden, die ieder met een enkelvoudige tandradoverbrenging op een drijf-as werken. Deze motoren zijn van het gecompenseerde serie-type. Voor deze is het periodental van 25 eigenlijk te hoog. In verband met dat hooge periodental zou een zeer slechte commutatie optreden, ten gevolge van extra-stroomen, die ontstaan doordat er door de pulsaties van het veld een e.m.k. geïnduceerd wordt in de door de borstels kortgesloten spoelen. Om die extra-stroomen klein te houden zijn weerstandsverbindingen van nickeliën aangebracht tusschen de rotaspoelen en de commutatorlamellen. In deze weerstandsdraden wordt veel warmte ontwikkeld, zoodat de temperatuur tot een hooge waarde kan stijgen, (soms is zelfs 130° C. waargenomen). Het gevolg is, dat alle treinen, die een rit Rotterdam-Den Haag heen en terug gedaan hebben minstens 20 minuten stil moeten blijven staan om de motoren af te laten koelen. Er is wel een kunstmatige koelinrichting, doch deze is van onvoldoende capaciteit. Door deze hooge temperaturen hebben de motoren veel te lijden en de onderhoudskosten zijn dan ook belangrijk hoog.

Op ieder motorrijtuig is nog een tweede kleinere transformator aangebracht, waarvan secundair een spanning van 150 volt voor de stuurstroom is af te takken en een van 300 volt voor de verlichting.

A. H. D. G.

CIVIEL EN BOUWKUNDIG STUD. GEZELSCAP „PRACTISCHE STUDIE”.

Lezing met lichtbeelden op Vrijdag 24 Maart 1922, 's avonds 8 uur, in zaal 32 van het Hoofdgebouw der T. H., ingang Westvest.

Spreker: de heer E. A. VAN GENDEREN STORT.

Onderwerp: Inleiding tot de Excursie op Zaterdag 25 Maart.

Excursie, alléén voor C₄ en C₅, op Zaterdag 25 Maart 1922, naar de Constructie-werkplaatsen der Firma J. C. Goudriaan, Zuideinde te Delft.

Maximum aantal deelnemers 60; ouderen gaan voor.

Lijst ter teekening in de Keuken der T. H., Donderdag van 9—5 uur.

VEREENIGINGSLEVEN.

INDEXCIJFERS VAN PRIJZEN EN VAN DE KOSTEN VAN HET LEVEN EN HUN SAMENSTELLING.

Woensdag 15 Maart hield de heer Mr. van Zanten, directeur van het Bureau van Statistiek te Amsterdam, voor het Studentengezelschap voor Sociale Studie en de afd. Delft der Sociaal Technische Vereeniging van Democratische Ingenieurs en Architecten, een lezing over bovengenoemd onderwerp.

De oorspronkelijke bedoeling van de indexcijfers was, om aan de hand van de prijsveranderingen, de waardeveranderingen van goud te bepalen. Tegenwoordig is het alleen te doen om de handelsstatistiek in het algemeen, en de duurte in het bijzonder.

In het midden der vorige eeuw begon „The Economist” met het noteeren van de groothandelprijzen van 22 artikelen; in dien verstande, dat de gemiddelde prijzen over de jaren 1845—1850 als basis genomen werden en de prijsstijging uitgedrukt werd in percenten van die basis.

Aan deze methode kleefden belangrijke fouten, want zoo werden bijv. peper en platina op één lijn gesteld met brood en vleesch.

Een belangrijke stijging van platina, zooals tijdens de oorlog (tot 1900%) had dus groote invloed op het gemiddelde indexcijfer, zoodat men een onjuiste indruk kreeg van de prijsstijging. Men moet rekening houden met de plaats, die de verschillende artikelen in de samenleving innemen en elk artikel, in overeenstemming hiermee, van een zekere coëfficiënt voorzien.

Toen men het indexcijfer ging gebruiken om een beeld van de duurte te krijgen, had men weinig meer aan de groothandelprijzen. Immers het komt op het gebruik aan, dus zijn de kleinhandelprijzen van meer belang.

Hiertoe was echter noodig een budget-statistiek.

Beschikkende over de uitkomsten van de enquête, bij een 70-tal arbeidersgezinnen ingesteld, in 1910/11 door de sociaal democratische studieclub, heeft het Bureau van Statistiek in Amsterdam een budget weten samen te stellen.

Dit was echter lang niet nauwkeurig, want groenten, aardappelen en fruit kwamen op die lijst niet voor, evenmin als kleding, verwarming, ontspanning, enz. Van de voedingsmiddelen alleen is het indexcijfer belangrijk hooger geweest in 1918, dan van alle artikelen samen.

Een drietal ambtenaren der Arbeids-Inspectie hebben het in Febr. 1917 aangedurfd, een onderzoek in te stellen bij 40 arbeidersgezinnen. De huismoeders daarvan waren bereid gevonden al hun uitgaven nauwkeurig te noteeren gedurende 4 weken.

De uitkomsten hiervan werden vergeleken met die van 1911. Ook kon men nagaan of het leven versoberd was, door de volgende berekeningen:

1. Wat zou in 1911 betaald zijn voor 't geen men in '17 kocht.
2. Wat zou in 1917 betaald zijn voor 't geen men in '11 kocht.

Het bleek toen, dat de oorlog inderdaad een belangrijke versobering had meegebracht (tot $\pm 20\%$).

Na een tweede onderzoek door genoemde ambtenaren werd het werk in 1918 overgenomen door het Bureau van Statistiek, dat toen elke 3 maanden een nieuw budget samenstelde. Door de nog steeds voortdurende prijsveranderingen bleek het budget alles behalve standvastig.

Eerst in 1920, toen de algemeene prijsdaling begon, en de loonen zich vrijwel overal aangepast hadden, kwam het budget weer in evenwicht; het verandert sedert weinig meer, dus werd het 3 maandelijks onderzoek overbodig.

Daarom heeft men Maart 1920 als nieuwe basis aangenomen voor het Amsterdamsche indexcijfer. Sedert daalden

de prijzen geleidelijk, thans tot op 84⁰/₁₀ van het maximum.

De versobering was meteen sterk afgenomen, en men kan thans zelfs zeggen, dat de gemiddelde arbeiders *iets* beter leeft dan vóór de oorlog ($\pm 1^0$).

Opgemerkt dient nog, dat de belastingen niet worden meegerekend bij de bepaling van het indexcijfer. Dat komt, omdat deze niet afhangen van de consumptie, maar van het inkomen en het bezit, en bijgevolg absoluut individueel zijn.

Uit een onderzoek, in 1918/19 ingesteld bij 100 gezinnen van ambtenaren bleek, dat van de 6 groepen, waarin deze naar het inkomen waren ingedeeld, de drie laagste vrijwel geheel overeenstemden met de arbeidersgroepen.

Aan de hand van verscheidene grafieken vestigde spreker nog de aandacht op vele bijzonderheden.

Hij eindigde met zijn spijt uit te drukken, dat er zoo weinig belangstelling was voor een onderwerp, dat juist voor den Delftschen student van het hoogste belang is.

De opkomst was inderdaad bedroevend. Slechts 6 van de meer dan 2000 studenten hadden het de moeite waard gevonden deze hoogst interessante lezing bij te wonen!

J. A. J. BOUMAN.

STUD. GEZELSCAP VOOR SOCIALE STUDIE.

Voor de Paaschvacantie zal voor S. S. S. komen spreken Ir. S. J. Rutgers c. i. over de ontwikkeling der techniek door de nieuwe oeconomische politiek van Sowjet-Rusland.

Zooals bekend is heeft Ir. Rutgers, vroeger priva-docent alhier, vanaf het begin der Russische revolutie een leidende rol vervuld in de oplossing der problemen, ontstaan door de oeconomische ontwrichting van Sowjet-Rusland.

Tevens zal Ir. Rutgers mededeelingen doen over de opdracht, hem door de Sowjet-regering, ten gevolge van hun nieuwe oeconomische politiek, gegeven om met hulp van buitenlandsche arbeiders een metallurgisch grootbedrijf te Kuzbas in Siberië op te zetten.

Volgende namen we over uit: **Berichten uit Vrijzinnig Christelijken Studenten Bond.**

Ik zou voor de „Berichten” schrijven over Corps Groentijd, V.C.S.B., gezelligheidsleven en weet ik al wat meer voor interessante zaken.

Maar werkelijk de lust ontbreekt me. Wat moet ik staan praten voor menschen, die mijn woorden toch maar als welkome gelegenheid zullen aangrijpen om te steunen over 's levens moeilijkheden en het wijze hoofd te schudden over mijn verslaafdheid aan de wereld? Voor erfgenamen, die de nalatenschap van een vorig studentengeslacht niet waard zijn.

Die „Berichten”, hemel! Huilen is het weer, in alle beteekenissen van het woord.

„Of er nog menschen zijn, die ook zonder hemel het leven op deze vreeselijke aarde aandurven en . . . er nog gelukkig kunnen zijn.” „Of er nog menschen zijn, die niet meegesleept door de algemeene malaise van het heden het leven nog de moeite waard vinden.”

En dan komt er iemand, die durft te beweren, dat er nog een zonzijde is. „Gij zijt op een dwaalweg” roept dadelijk vermanend een ander. („Mijne zuster” had-ie er nog achter moeten zetten.)

„Van fleurigheid kan geen sprake zijn — uitgelaten vroolijk zijn — dat heeft niets met religieusiteit te maken: op zoo'n oogenblik zijn we gewone, opgewekte menschenkinderen, niets meer.

„De V.C.S.B. is niet somber, maar ernstig, blij-ernstig, tracht hem vooral niet levenslustiger te maken.”

Heere, Heere . . .

Blij-ernstige jongelieden! . . .

Of er nog menschen zijn, die het leven aandurven, met of zonder hemel?

Ja, ze zijn er, die het aandurven, al kwamen de hel en nog een V.C.S.B. er bij.

Daar staat nog altijd dikwijls op de moeilijkste posten een troepje menschen, dat niet huilt en dat zijn plicht doet, bijna . . . ondanks kerk en religieuze vereenigingen.

Het is mij wel gebeurd, dat ik in den tijd, dat ik de Societeit Phoenix bestuurde, op den ommegang stond en beneden mij de feesten en de dronkemansrotzooi zag, eenige uren nadat ik thuis in Amsterdam met mijn vader de malaise en alle ellende onder de oogen had gezien. En dan wist ik, dat ik mij bij dergelijke toestanden niet zal neerleggen, al wordt ik honderd jaar! Maar dan kwam er een V.C.S.B-er of N.C.S.V.-er met holle oogen starend van ellende, me onderhouden over de slechtheid der menschen en klagend, dat men in het Studentenblaadje had durven adverteeren: „Gaaf Voor Den almanak werken.”

En als ik dan zoo iemand niet veel antwoord gaf, dan wandelde hij, smartelijk getroffen, schichtig weg door de deinende zaal.

Wat heb ik aan zoo iemand? Hij maakt mijn goede bedoelingen maar bespottelijk.

Is het in de groote-menschen-wereld anders gegaan?

Hoeveel van de kopstukken van het openbare leven, van wetenschap en praktijk zoeken den ruggesteun, dien de officieele kerken hun bieden voor hun geweten en werkkraft? Een steun, die van hun eischt, dat zij zich verplaatsen in een sfeer die, zelfs onder de meest moderne, Ibsen en Dante behandelende, sociaal denkende dominee's, veel te praatgraag, zwaartillend, ten hemel turend is, kortom slaapwekkend of op z'n best drukkend werkt op hun gelukkig nog wereldsche en gezonde zielen.

Ik ken er genoeg die, met alle achting voor wat de kerk aan liefdewerk verricht en voor de persoonlijke offers, die haar dienaren weten te brengen, liever zonder zulken steun hun plicht doen zonder zeuren, ofschoon zij weten, dat zij ook hier op de aarde de belooning niet meer krijgen zullen, het eind van de ellende niet zullen beleven.

Menschen, die begrepen hebben, dat van hun gevraagd wordt, onder alle omstandigheden het leven te dragen, zonder kniezen; en die te trotsch zijn om daarvoor een narcoticum te slikken van spiritisme, mysticisme of zwakkelijk christendom.

Menschen wees eens wat gezond. Schudt op je twintigste jaar niet het moede hoofd over een gevallen wereld. En spreek eens Hollandsch. Zeur niet over „Liefde voor de menschheid”, maar wees verontwaardigd als het moet, help als het moet, en vooral doe je plicht zonder jammeren, niet „liefdevol” maar als een eerlijk mensch. En zeg asjeblijft nooit weer, dat de ware „Liefde” dat alles omvat, want ondanks alle vernuftige uitleggingen, die aan dat woord te geven zijn, is die „liefde”, die jullie aan de wereld begaat, met mijn ideaal evenmin te vergelijken, als een hemelsch-blikkende proponent met een rondborstige zeeman. „Beleef” vooral niet te veel „levensvreugde”. Verschiet niet van kleur, als iemand een slecht woord gebruikt en lach niet minachtend over zooveel verdwaling. Ik ken menschen die vloeken als constabels en die stuk voor stuk voor ons land zedelijk meer waard zijn dan de heele V.C.S.B. Spaart Uw krachten voor ergere fouten.

En bovenal, houdt eens op te praten en te getuigen van een liefderijken Vader, die U, langs groote omwegen en door rampen naar veilige havens zal voeren, naar eigen heil, — is het niet meer op aarde, dan hiernamaals. Werkelijk zoo knus en romantisch is de wereldorde niet. Galileï heeft bijna op den brandstapel gestaan, omdat hij beweerde, dat de aarde niet het middelpunt van het heelal was. Het tegenwoordige geslacht zal moeten inzien, dat de

menschen heusch in de wereldorde niet zoo'n belangrijke plaats innemen, dat zij boven alle andere schepselen en dingen bevoorrecht zullen worden met een Hoogere Leiding in hun eigen heil.

Dat Job de Mensch zijn bezittingen altijd terugkrijgt is een leugen. Al dat gesnak naar hemelsche hulp of vergelding maakt laf.

Zeg nu niet, dat het leven zonder dat ondragelijk wordt, en vraag niet waarom wij leven. Het leven is U gegeven om te genieten, te werken, te worstelen, te lijden en te offeren met alle mogelijkheden, die in U gelegd zijn.

En waarom God U die gegeven heeft, dat zult U nooit weten, en dat hoeft U ook niet te weten.

Waarom wij leven? Mijn God een mensch kan zijn verdriet niet op, is dat niet voldoende?

Dank God, dat je leeft!

En al is het leven dikwijls moeilijk, moeilijker dan menig „hooggestemd, blij-ernstig" V.C.S.B.-er nog weet, omdat hij nog niet de vuurproef van de maatschappij doorstaan heeft, wat zou 't nog?

Jammert een goed werkman, omdat 't werk zoo moeilijk is?

Als 't een Hollander is, zal ie kankeren, maar als hij makkelijker karwei kreeg kankerde hij ook. En zal een goed schipper, die gedurende een reis van maanden-lang een heel schip op zijn geweten heeft drukken, als het stormt op de brug loopen grienen, of in zijn kajuit gaan zitten omdat hij de golven niet meer durft zien, en zich met Thomas à Kempis vermeien in een toekomstig leven? Als zijn schip niet goed is, en hij zelf niet waakt, zal 't schip vergaan.

En ook als hij en de scheepsbouwmeesters hun plicht gedaan hebben, kan 't toch nog zijn, dat het zinkt.

En dan zal hij ondergaan, zonder vragen, omdat hij weet, dat ook dit tot het leven behoort, recht op omdat hij zijn plicht heeft gedaan voor God en zijn geweten.

Maar wat praat ik? Blijf maar zeuren; V.C.S.B., twijfel en wanhoop aan de menschen, de toekomst en God zelf. Verbruik maar gezapig daarvoor de duizenden guldens, die welmeenende burgers U geven, in den waan, daarmee het beste deel der jonge natie te steunen.

Preek maar, door dominee's over de zondigheid der menschen en de moeilijkheden van het vreeselijke leven. Er zijn gelukkig nog menschen, die nog niet aan den ondergang van onze cultuur gelooven. Menschen, aan wier voorbeeld we ons kunnen toetsen en sterken, als wij te verslagen zijn om nog een preek op de koop toe te slikken. Menschen, die, wanneer wij werkelijk zullen ondergaan, zullen meezinken, zonder vragen, omdat zij weten, dat ook de rampen tot het leven behooren, recht op, omdat zij hun plicht hebben gedaan, voor God en hun geweten.

Delft, 7 Maart 1922.

H. F. E. DU MOSCH.

STUDENTEN VEREENIGING VOOR GEESTES WETENSCHAPPELIJKE STUDIE.

Inayat Khan.

Deze Oostersche wijsgeer is in den laatsten tijd in het Westen eenigszins bekend geworden, door een tweetal boekjes over de Soefie Orde welke men zelfs in een Delftschen boekhandel kan zien liggen.

Met de bedoeling welke ook Tagore hier heen dreef, nl. meerdere toenadering gebaseerd op wederzijdsch waardeeren tusschen het Oosten en Westen tot stand te brengen, vertoefde Inayat Khan geruimen tijd in Amerika en Engeland; bereisde daarna het vasteland van Europa, en nu is zijn bestendige woonplaats Parijs.

Begin April vertoefte hij voor eenige dagen in ons land en zal in Delft o.a. een avond spreken voor de leden der Studenten Vereeniging voor Geestes-wetenschappelijke Studie in de Bibliotheek der T.H. De datum is waarschijnlijk 3 April, maar wordt nog nader bekend gemaakt door aanplakking.

Hoewel de vereeniging zich beweegt in een richting die meer speciaal overeenkomt met onze Westersche methode van denken, heeft zij toch gemeend dezen Oosterschen filosoof met warmte welkom te moeten heeten, omdat het niet anders dan goed kan zijn een hoogstaand man zijn ideeën te hooren verkondigen.

Ter inlichting voor belangstellenden zij hier nog opgemerkt, dat het Soefisme, waarvan Inayat Khan een aanhanger is in vele opzichten lijkt op Theosofie, wat immers ook een Oostersche leer is.

De Stud. Ver. voor Geestes-wetenschappelijke Studie stelt zich op het standpunt, dat het wenschelijk is dat Inayat Khan een zoo groot mogelijk aantal studenten bereikt, en zal dus gaarne introductie verstrekken.

Secretariaat: Choorstraat 58.

ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND. Studenten-Afdeeling Delft.

In het gebouw der Nutsspaarbank, Oude Delft 48, zal op Woensdag 29 Maart de heer L. JAQENAU een voordracht houden over:

GUIDO GEZELLE.

Aanvang 8 uur.

Het bestuur der Stud. afd. Delft van het Alg. Ned. Verbond heeft zich als volgt samengesteld:

L. L. W. van Soest,	Voorzitter.
Mej. W. van Santen,	Onder-Voorzitster.
K. W. H. Leeftang,	1 ^e Secretaris (Piet Heinstr. 57).
H. J. M. W. de Quartel,	Penningmeester.
F. W. A. Borgesius,	2 ^e Secretaris.

PRACTISCH IDEALISTEN ASSOCIATIE. Afd. Delft.

Maandelijksche Samenkomst op Vrijdag 31 Maart a. s. 8 uur nam. Nutsgebouw.

Spreker: Prof Dr. G. J. HEERING.

Onderwerp: Wat wil het genootschap voor zedelijke volkspolitiek.

Bovenstaande lezing gaat wegens verhindering van den spreker niet door.

SCHAAKRUBRIEK.

Alle correspondentie, deze rubriek betreffende, te richten aan J. R. G. DE VEER, Danckertstraat 27, 's Gravenhage.

Dezen keer nemen wij een partij op, gespeeld op den jubileumwedstrijd van „Palamedes", den 19^{en} Nov. 1921.

PARTIJ No. 2.

Geweigerd Damegambiet.

G. Doeswijk (wit) tegen G. de Veer (zwart).

1. d2 — d4	1. d7 — d5
2. Pg1 — f3	2. c7 — c5!

Volgens Tarrasch de beste zet, daar zwart nu direct vasten voet in het centrum krijgt. Op 3dc: volgt 3....e6, en 4....Lc5:

3. e2—e3	3. e7—e6
4. c2—c4	4. Pb8—c6
5. Pb1—c3	5. Pg8—f6

Hiermede is de zoogenaamde „normaalstelling” bereikt. Wit vervolgt het beste met 5 Ld3.

6. c4×d5?! 6.....

Deze zet heeft zijn goede en slechte zijde. Hij verschaft zwart de open looperlijn, maar tevens een geïsoleerd pion in het centrum. Het plan van wit moet nu zijn den pion te veroveren, terwijl zwart gebruik moet maken van zijn open lijn.

6.....	6. e6×d5
7. Lf1—d3	7. Lc8—e6!!

Op het eerste gezicht lijkt deze looper hier minder voordeelig te staan. Doch ten eerste maakt de looper het veld c8 voor den toren vrij, ten tweede dekt hij den geïsoleerden pion, en ten derde dekt hij voorloopig de open e-lijn, om daar later des te beter te kunnen opereeren, een soort latente krachtlijn dus.

8. o—o	8. Lf8—d6
9. Tf1—e1	9. ....

Hier is dc: beter, deze zet moet toch gebeuren.

9.	9. o—o
10. b2—b3	10. ....

Wit is hardnekkig en wil niet dc: spelen. Hij speelt b3, om c4! te beletten, wat het geheele witte spel zou verlamd hebben. Tevens dient de zet om de looper naar b2 te brengen, een manoeuvre evenwel, die hier minder goed is.

10.	10. c5×d4
11. e3×d4	11. Ta8—c8

Zwart is in de ontwikkeling vooruit. Er dreigt nu Pd4:, daar na Pd4: volgt Tc3:. Wit pareert deze bedreiging door

12. Pc3—e2?	12. ....

Een fout! Door Le3 liet zich de dreiging afdoende pareeren, doch wit wil blijkbaar de looper met alle geweld naar b2 hebben.

12.	12. Le6—g4;

Wit heeft door Pe2? den druk op d5 opgeheven, zoodat zwart nu den looper tot aanval kan gebruiken.

13. Ld3—c2?	13. Lg4×f3

Deze zet, die beginners in dergelijke gevallen graag maken, is hier, bij uitzondering, goed. Meestal krijgt de open g-lijn aanval op den koning en dan niet op die van de tegenpartij, maar op den eigen. Komt wit hier ertoe na kh1 bijv. Tg1 te spelen, dan ziet ieder dat niet zwart doch wit aanval heeft.

Deze zet heeft een dubbele bedoeling: ten eerste de druk op de c-lijn te verhoogen, en ten tweede wit bang te maken voor zijn koningsvleugel, waar het heelemaal niet op gemunt is.

15. Pe2—g3	15. Pc6×d4
16. Dd1×d4?	16. ....

Beter is natuurlijk Lh7:†, bijv. 16 Lh7:†, Kh7: 17 Dd4:, Th8 gevolgd door Kg8.

16.	16. Dc7×c2
17. Dd4×a7??	17. Ld6—c5!

„Ha!” dacht wit, „daar heb ik mijn pion terug, en dreig ik den b-pion te nemen”, doch ontzet keek hij naar Lc5!

18. Da7×b7?

En tot groote verwondering van wit kondigde zwart mat aan in twee zetten, n.l. 18... Df2:†,

19. Kh1, Df3: mat.

WEDSTRIJD IN PARTIJ-ANALYSATIE.

Als prijs voor dezen wedstrijd zal een boekwerk beschikbaar gesteld worden. Den deelnemers wordt verzocht onderstaande partij, van analyses voorzien, voor 15 April a.s. in te sturen:

1. e4, e5	2. Pf3, Pc6	3. Lb5, a6	4. La4, Lc5
5. c3, Pf6	6. d4, ed:	7. cd:, Lb4†	8. Pc3, P24:
9. o—o, Pc3:	10. De1†, Pe2†	11. De2:, Pe7	
12. a3, Ld6	13. Lc2, g6	14. Lh6, c6	15. Pg5, Lf4
16. Pf7:, Lh2:†	17. Kh2:, Kf7:	18. Df3†, Pf5	
19. Lf5:, gf:	20. Dh5†, Kg8	21. Tae1, zwart geeft op.	

Na analysatie dezer partij, dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

1. Wat volgt op 5. Pe5: in plaats van 5c3?
2. Is 6. d4 goed?
3. Wat denkt ge van 8. Pc3?
4. Waarvoor dienen de zetten 10. De1† en 10. Pe2†?
5. Is 11. Le7 beter dan 11. Pe7? Wat volgt op de looperzet?
6. Wat is de bedoeling van 12. a3? Waarom speelt zwart niet La5?
7. Wat volgt op 13. ....o—o? (Direct winst voor wit aantoonen).
8. Wat dreigt wit met 15. Pg5? Is 15. Lf4 hierop het juiste antwoord?
9. Is 18. Pf5 goed? Wat zou volgen op 18. Ke8?
10. Wat volgt op 20. Df5:†, Df6 21. Df6:†, Kf6?
11. Wat doet wit als zwart niet 20 Kg8 speelt?

CORRESPONDENTIE.

A. W. A. Meyer. Na 15. Pg3, e4 16. Db3, h5 17. h4, Dg4 volgt 18. Df7:† en als zwart nu 18. Dh3 speelt, dan 19. De6† en zwart moet de Dames afruilen. Daarom beter 18. Dh4: in plaats van 18. Dh3. Natuurlijk is wit verloren, doch makkelijk gaat het niet. M.i. is na 17. h4, f5! de beste zet gevolgd door Ld6 en f4.

SPORT.

RUGBY.

Delft I—Groningen I: 3—9.

Zaterdag had deze match, Delft's laatste voor de competitie, op het Olympiaveld in Gouda voor een talrijk publiek plaats. Delft verschijnt met invallers voor Van Gils, Rooseboom, Poons en Van der Lee, welke laatste als referee debuteerde, tot groote tevredenheid van beide partijen.

Delft verschijnt met 't volgende XV-tal:

- Thal Larsen (full beck)
- Bunge
- Ebeling
- Berenschot
- Lefebvre (threequarters)

Schurink, J. van den Berg, (halves)
Tideman, Michielsen, A. Waller, Van Berckelaer, Steenhoek, Kammer, P. Lieth en Vlaming, (forwards).

Wisten de onzen bij een vorige ontmoeting tegen Groningen met een zeer verzwakt te team een eervolle draw

te bevechten, dit keer mocht het niet lukken en wel dank zij 't uitstekende spel van Groningers threequarters en 't onzekere spel van de Delftsche threequarterlinie, die veel kansen teloor deed gaan. Telkens wist de tactisch spelende Groningsche achterhoede door verre touch-kicks het door de hard werkende en productieve Delftsche voorhoede gewonnen terrein, te heroveren.

Van dit zuiver uittrappen der Gebr. Bronkhorst kan onze threequarterline nog heel wat leeren! Groningen opent de score met een Ary van Jentink (3—0) welke Lefebvre had kunnen voorkomen; de schop mislukt. Kort daarop maakt Waller gelijk, als een listig afspraakje tusschen hem en Van den Berg bij 'tingooien succes heeft.

Voor rust weet D. Bronkhorst Groningen de leiding weer te bezorgen, zoodat met 6—3 gedraaid wordt. Na half time heeft Delft 't voordeel van de wind, maar tries blijven uit.

Een kwartier voor tijd weten de Groningers nog een try te maken; de schop mislukt weer (9—3), en als de tijd verstreken is, hebben de Groningsche studenten verdiend gewonnen, vooral door 't tactische spel van de Bronkhorst.

Groningen heeft nog veel kans op 't kampioenschap; alles hangt af van de 2 nog te spelen wedstrijden tegen Amsterdam.

Eén troost voor Delft is: we gaan gestadig vooruit en uitslagen als 24—0 enz., komen niet meer voor gelukkig. Nog rest te vermelden, dat $\pm f200,-$ van de entrées kon worden afgedragen aan Hongerend Rusland.

Van de match Amsterdam—Rotterdam, gespeeld op 't Concordia terrein alhier, was de uitslag 19—0 in 't voordeel der Amsterdamsche Studs.

BOEKBESPREKING.

Wij ontvingen het pas verschenen boekje, dat het ontwerp van Dr. H. P. BERLAGE, voor het Hofplein te Rotterdam inhoudt.

Het bevat nevens zeer goede afbeeldingen van de teekeningen hiervoor gemaakt, en eenige cliché's naar de maquette, een bijschrift van den ontwerper.

Veel Delftenaren zullen de intressante lezing van Dr. Berlage over dit onderwerp bijgewoond hebben, voor hen zal dit opstel een welkome herinnering zijn aan het heldere betoog met de zoo klemmende argumenten, die stap voor stap den ontwerper tot dit plan brachten. Zij, die deze lezing niet konden bezoeken, zullen met nog meer belangstelling dit bijschrift lezen. Men voelt iedere opvolging als een noodzakelijkheid, leest het geheel achter elkaar uit en ziet dan, dat hier geen andere logische bevredigende gedachtengang mogelijk was geweest.

Haast onbegrijpelijk zijn dan ook de bezwaren, die van verschillende kanten zijn opgeworpen en deze bezwaren werden dan ook gemakkelijk door Dr. Berlage ontzenuwd, zóó gemakkelijk, dat men soms haast aan een tendensieus zoeken naar tegenargumenten door Berlages tegenstanders zou gaan gelooven.

Duidelijk is echter dat waar het hier om een ideale oplossing van een vraagstuk gaat, dat echter practisch

ook een haast ideaal plein centrum aan Rotterdam zou geven, alle partij- en persoonlijke belangen hier slechts vertroebelen kunnen. Hoe onbeschrijfelijk jammer zou het zijn indien deze belangen Rotterdam werkelijk er toe zouden brengen dit plan als zijn achttien voorgangers ter zijde te leggen en daarmee voorgoed een dergelijke oplossing onmogelijk te maken.

Laten wij hopen dat het verschenen werkje nog menige twijfelaar zal overtuigen en krachtig mee zal werken tot de verwezenlijking van het Hofpleinplan zooals onze grootste stedenbouwkundige zich dit gedacht heeft!

De uitgeversmaatschappij W. L. en J. Brusse gaven het boekje met zeer veel zorg uit.

BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.

Ingekomen: B. B. C. MITTEILUNGEN. Jahrg. IX. Heft 1.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

PRIVATE PROMOTIE.

Ter verkrijging van den graad van doctor in de technische wetenschappen zal de heer Emile van Thiel, scheikundig ingenieur, op Vrijdag den 24sten Maart 1922, des namiddags van drie tot vier uur, in de Prinsenkamer tegenover een commissie uit den senaat der Technische Hoogeschool een proefschrift en stellingen verdedigen, beide goedgekeurd door den promotor Prof. dr. J. Böeseken, t.

De titel van het proefschrift is: Acetylleeringen met azijnzuuranhydried onder invloed van katalysatoren.

CANDIDAATS EXAMENS VOOR DE ZOMERVACANTIE 1922.

Het College van Rector-Magnificus en Assessoren der Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan één der vóór de Zomervacantie 1922 af te nemen candidaats-examens, genoemd in de artt. 8—14 van het Koninklijk Besluit van 4 Juli 1905 (Stbl. 227), of aan eenig deel dier examens, zooals deze gedeelten zijn vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Februari 1908, No. 357 H. M. O., hebben zorg te dragen, dat hunne schriftelijke aanmelding uiterlijk 15 April 1922 zal zijn ingekomen bij de Administratie der Technische Hoogeschool, afdeling examens.

Nauwkeurige opgave van het examen of van het gedeelte of de gedeelten van het examen, waaraan men zich wenscht te onderwerpen, wordt verzocht.

De aandacht van aanstaande bouwkundig-ingenieurs en mijnningenieurs, die slechts een gedeelte van het candidaats-examen wenschen af te leggen, wordt gevestigd op het 2^e lid van art. 9 van bovengenoemde ministerieele beschikking, betreffende de volgorde waarin de gedeelten van het candidaats-examen moeten worden afgelegd.

Formulieren voor de aanmelding voor de bovenbedoelde examens zijn verkrijgbaar in den Technischen Boekhandel van J. Waltman Jr. te Delft.